

TALE

20. oktober 2015

J.nr. 20150072199

Samråd om arbejdsmiljø og partikelforurening i Københavns Lufthavn i Beskæftigelsesudvalget den 20. oktober 2015 kl. 12.00-13.15, alm. del, samrådspørgsmål A og B

Samrådspørgsmål A, stillet den 16. september 2015 efter ønske fra Peter Hummelgaard Thomsen (S).

Samrådspørgsmål B, stillet den 17. september 2015 efter ønske fra Christian Juhl (EL).

Samrådspørgsmål A:

Ministeren bedes redegøre for arbejdet med at sikre et sundt arbejdsmiljø i Københavns Lufthavn, særligt i forbindelse med ansattes eksponering af partikelforurening. Det ønskes herunder oplyst, hvilke initiativer og foranstaltninger der i dag og fremover tages for at beskytte medarbejderne i lufthavnen.

Samrådspørgsmål B:

Ministeren bedes give en konkret status for hvert af de 12 initiativer, som er igangsat som konsekvens af aftalen af 27. februar 2015 mellem regeringen (S og R), EL og SF om udmøntning af midler i Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse.

Ministeren bedes herunder redegøre for sin holdning til den fremtidige udmøntning af hvert af disse 12 initiativer frem til og med 2018.

Svar på spørgsmål A og B

Bevarelse:

- Tak for invitationen til dette samråd, der omhandler to spørgsmål i relation til arbejdsmiljøområdet.
- Beskæftigelsesudvalget har bedt mig om at redegøre for arbejdet med at sikre et sundt arbejdsmiljø i Københavns Lufthavn. Navnlig i forhold til de ansattes eksponering for partikelforurening.
- Indledningsvist vil jeg gerne understrege, at ansatte i Københavns Lufthavn naturligvis skal kunne gå trygt på arbejde og ikke risikere at blive syge på grund af deres arbejdsplads.

- Når vi taler om en arbejdsplads som lufthavnen, hvor der er beskæftiget ca. 23.000 mennesker med mange virksomheder involveret og med mange forskellige jobfunktioner, er det vigtigt, at der konstant er fokus på arbejdsmiljøet på tværs af hele organisationen.
- Det er arbejdsgiverens pligt at sørge for, at de ansatte kan arbejde på en sikkerheds- og sundhedsmæssig fuldt ansvarlig måde.
- Arbejdstilsynet har over for mig oplyst, at det er Arbejdstilsynets indtryk, at der i lufthavnen gøres en seriøs indsats for hele tiden at arbejde med at forbedre arbejdsmiljøet for de ansatte.
- Når vi specifikt taler om udsættelse for partikelforurening, er det et arbejdsmiljøproblem, som udgør en særlig udfordring for såvel Københavns Lufthavn som store lufthavne i andre lande.
- Det er sådan, at forureningen fra partikler hovedsagligt stammer fra flymotorer og fra dieseldrevne køretøjer, som for eksempel bruges til transport af bagage og brændstof.
- Den største andel af partikelforureningen stammer i dag fra flymotorer, og langt de fleste af disse er såkaldt ultrafine partikler.
- Jeg kan også forstå på Arbejdstilsynet, at Københavns Lufthavn sammen med SAS og de andre store aktører i lufthavnen siden 2007 har arbejdet på at få nedbragt problemet.
- På baggrund af målinger i 2011, som viste, at der i perioder var et højt niveau af ultrafine partikler, blev der i 2012

udarbejdet en handlingsplan for forbedring af luftkvaliteten i lufthavnen.

- Jeg kan forstå på Arbejdstilsynet, at der i arbejdet med handlingsplanen sker en inddragelse af alle relevante aktører, herunder de ansatte i lufthavnen og deres fagforeninger.
- Arbejdet med at realisere handlingsplanen følges af en referencegruppe. I gruppen indgår en lang række af de berørte virksomheder, faglige organisationer, Arbejdstilsynet og Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø.
- Jeg er blevet oplyst om, at referencegruppen får mulighed for at indgå i en løbende dialog omkring forbedring af luftkvaliteten i lufthavnen. Arbejdstilsynet og NFA kan også i gruppen påpege behovet for nye tiltag overfor lufthavnen i lyset af ny viden på området.
- Handlingsplanen er ”levende” forstået på den måde, at den løbende opdateres med nye forslag til at forbedre luftkvaliteten i lufthavnen.
- Resultatet af dette arbejde har været en markant forbedring af luftkvaliteten i Københavns Lufthavn.
- For eksempel er partikelforureningen i perioden fra 2011 til 2014 nedbragt med omkring 50 pct. på forpladsen. Forpladsen er det sted, hvor flyene lastes og losses, og som er det mest belastede område.
- Der er altså gjort et rigtig godt og seriøst arbejde med inddragelse af alle interessenter, som har ført til en markant sænkning af partikelforureningen i Københavns Lufthavn.

- I 2014 fik Københavns Lufthavn udarbejdet endnu en målerapport. Rapporten bekræftede Københavns Lufthavns tal, som viser, at partikelforureningen på forpladsen er nedbragt med 50 %. Men samtidig gav rapporten et tydeligere billede af præcist, hvor partiklerne stammer fra, om de fx kommer fra fly- eller dieselmotorer, hvor store, eller rettere hvor små, partiklerne er fra de enkelte kilder, og hvordan de kemisk er sammensat.
- Efterfølgende er der arbejdet videre ad to spor. Dels har man i lufthavnen sat mere målrettet ind med lokale tiltag, der er med til at reducere den lokale udsættelse for partikelforurening.
- Dels har der været et bedre grundlag for at udvikle mere viden om, hvor farlig udsættelsen er.
- Derfor bad Arbejdstilsynet i februar 2015 Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø – NFA – om at lave en sundhedsfaglig vurdering af 2014-undersøgelsen.
- Samlet set er det NFA's vurdering, at der på grundlag af 2014-målingerne var grund til skærpet bekymring for de ansatte, der udførte arbejde på forpladsen i lufthavnen.
- På baggrund af NFA's sundhedsfaglige vurdering er der taget initiativ til, at Dansk Center for Nanosikkerhed på NFA i tæt samarbejde med Københavns Lufthavn undersøger farligheden af luftforureningspartiklerne yderligere. Dette arbejde vil foregå i perioden 2016-2018.
- Ud over at drøfte problematikken i den referencegruppe, som jeg nævnte før, vil Arbejdstilsynet yderligere tage initiativ til bilaterale drøftelser med lufthavnen.

- Drøftelserne skal gå på, hvilke tiltag der konkret bør sættes i gang for at forebygge, at de ansatte bliver syge af at gå på arbejde på grund af forurening fra partikler.
- Samtidig er jeg blevet oplyst om, at der ved et projekt på Arbejdsmedicinsk klinik på Bispebjerg Hospital, som er finansieret af Arbejds miljøforskningsfonden, vil ske en kortlægning af risikoen for udvikling af hjertekarsygdomme, kroniske luftvejslidelser og mulige kræftformer blandt de ansatte i lufthavnen.
- Den nye viden på området skal naturligvis omsættes til konkrete foranstaltninger i lufthavnen. Her vil Arbejdstilsynet fortsat indgå i et tæt samarbejde med lufthavnen om at få sat gang i aktiviteter, som kan nedbringe udsættelsen for partikelforurening yderligere.
- Jeg lægger samtidig vægt på, at der bliver reageret på overtrædelser af arbejdsmiljølovingen, når Arbejdstilsynet fører tilsyn i lufthavnen.
- Jeg ser initiativerne i Københavns Lufthavn som et rigtig godt eksempel på, at det nytter noget, når ledelse og medarbejdere går sammen om at arbejde systematisk og kontinuerligt med at få gjort noget ved arbejdsmiljøproblemerne.
- Sammenfattende mener jeg, at der er gjort en stor indsats for at nedbringe partikelforureningen i Københavns Lufthavn.

Besvarelse af spørgsmål B

- I forhold til besvarelsen af samrådsspørgsmål B om status for aftalen om udmøntning af midler fra Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse, så er der forud for samrådet

oversendt et skriftligt bilag til udvalget, som redegør specifikt for de enkelte initiativer.

- Jeg vil derfor foreslå, at yderligere spørgsmål til de konkrete initiativer fra aftalen besvares skriftligt.
- Når det drejer sig om den overordnede prioritering af midlerne fra aftalen, så er denne uændret i 2015.
- I forhold til de nærmere forhold omkring prioriteringen af midlerne i perioden 2016-18, så har regeringen nu fremsat sit forslag til finanslov for 2016.
- Her fremgår det, at vi lægger op til at videreføre finansieringen til Dansk Center for Nanosikkerhed.
- Centeret er et vigtigt element i arbejdet med at afdække de risici, som nanopartikler kan medføre. Derfor foreslår vi at fastholde finansieringen af centrets forskning frem til og med 2018.
- Vi har også valgt at sikre finansiering til Videnscenter for Arbejds miljø, som varetager en vigtig formidlingsindsats og udgør en bred indgang for virksomhederne til arbejdsmiljøområdet.
- I forhold til den resterende del af aftalen, så har vi ønsket at have mulighed for at prioritere, hvordan midlerne skal anvendes fremover.
- Det synes jeg faktisk er helt naturligt, når en ny regering træder til – og i øvrigt også den måde, tidligere regeringer har valgt at gribe det an på.
- Det gælder også konkret i forhold til Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse, hvor jeg forstår, at SR-regeringen

tilbage i 2012 ændrede på Fondens formål og den måde, ordningerne fungerede på.

- Der er endnu ikke taget stilling til den nærmere håndtering af de uforbrugte midler, herunder heller ikke, om det er et emne, der fx vil indgå i forbindelse med finanslovsforhandlingerne den kommende tid.
- Tak for ordet.